

VOL. X IV -(1)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 153
ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ।

ਡੀ.ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਯਾਰੀ,— ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ
ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ , — ਉੱਤਰਦਾਤਾ।
1959 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1043।
25 ਅਗਸਤ 1960

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ XLV) ਧਾਰਾ 494 ਇੱਕ ਈਸਾਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਈਸਾਈ ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਹਰੀਜਨ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ, ਕੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਆਹ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜੋ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲ-ਜੋਲ, ਧਰਮ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਆਹ. ਅਜਿਹੇ ਅਣਚਾਹੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 494 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾ ਤਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਏਕਾ ਵਿਆਹ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਆਹ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਬੱਸੀ, ਮਿਤੀ 10 ਅਗਸਤ, 1959 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਵਾਈ ਪੀ ਗਾਂਧੀ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।
ਡੀ.ਐਸ. ਕੰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੁਕਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉੱਠਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਆਰੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ ਫਕੀਰ ਚੰਦ, ਦੋਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਈਸਾਈ ਹਨ, ਦਾ ਕਰੀਬ ਸੱਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਈਸਾਈ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾੜ ਦੇ ਮਹੀਨੇ, 2015 ਬਿ. ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਹਰੀਜਨ ਲੜਕੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀਤੋ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਆਰੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਫਕੀਰ ਚੰਦ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਅਲਖਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀਤੋ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਸਰਵਣ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ, ਬੱਸੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀਤੋ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਈਸਾਈ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਆਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀਤੋ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਈਸਾਈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ:

“ਸੈਕਸ਼ਨ 494 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਭਚਾਰੀ ਸੰਘ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 494 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਧਾਰਾ 494 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਇਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਾਲ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਫਕੀਰ ਚੰਦ, ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ, ਅਤੇ ਮਿਸ. ਜੀਤੋ, ਦੋਸ਼ੀ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਰੱਦ ਵਿਆਹ ਸੀ। ਪਿਆਰੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਦੀ ਈਸਾਈ ਪਤਨੀ, ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਈਸਾਈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸਵਪਨਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬਸੰਤ ਰੰਜਨ (1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖ ਸਕੀਏ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਭਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਾਰਾ 494 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਕੈਲ. 533.

494. ਜੇ ਕੋਈ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।"

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਕਲਕੱਤਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਰਥ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਸਮਝੋਤਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ, ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ, ਮੇਲ-ਜੋਲ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਸਮੀ ਰਸਮ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਭਾਗ ਦੀ ਹੀ ਭਾਸ਼ਾ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਕ-ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਆਰੀ ਬਨਾਮ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਤਨੀਆਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਮੁਹੰਮਦ ਮਦਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਸਲਿਮ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਵਾਰਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈਸਾਈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ। ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਆਹੁਤਾਪੁਣੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਇਹ ਉਹ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਗੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਜੇ ਮੈਂ ਇੰਜ਼ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ 1876 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿੰਡਸੇ ਅਤੇ ਪਲੇਡਨ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਚਰਿੱਤਰ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਸਾਨੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਦੁਬਿਧਾ ਹੋਵੇਗੀ। . ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਊਂਟ ਅਲੂ ਦੀ ਬਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ (1) ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਫਰ ਅਲੀ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਵਿੱਚ "ਬੇਅਰਥ" ਸ਼ਬਦ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਇੱਕ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਵਿਚ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (2), ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਆਗਾ ਹੈਦਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਿ ਸੰਤ ਰਾਮ, ਇੱਕ ਜਾਟ, ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਮਾੜੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਟ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਔਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਆਰੀ ਬਨਾਮ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

(1) 19 ਪੀ.ਆਰ. 1876.

ਇਹ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਗੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਜੇ ਮੈਂ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ 1876 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿੰਡਸੇ ਅਤੇ ਪਲੇਡਨ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਚਰਿੱਤਰ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਸਾਨੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਦੁਬਿਧਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਊਟ ਐਲੂ ਦੀ ਬਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ (1) ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਫਰ ਅਲੀ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਵਿੱਚ "ਬੇਅਰਥ" ਸ਼ਬਦ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਇੱਕ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਵਿਚ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (2), ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਆਗਾ ਹੈਦਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਿ ਸੰਤ ਰਾਮ, ਇੱਕ ਜਾਟ, ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਮਾੜੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਟ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਔਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਝਗੜਾ ਜ਼ੋਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 366 ਵਿੱਚ 'ਵਿਆਹ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 494 ਵਿੱਚ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਤਾਹਰ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ (3) ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਚਿੱਟੀ ਅਤੇ ਰਿਚਰਡਸਨ, ਜੇਜੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 494 ਵਿੱਚ "ਵਿਆਹ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਵਿਆਹ ਦੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ, ਕੀ ਵਿਆਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਸਾਬਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੱਧਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬਸੰਤ ਰੰਜਨ (4) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1928 ਲਾਹੌਰ 844 (1)

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1928 ਲਾਹੌਰ 844 (1)

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1929 ਲਾਹੌਰ 718

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 45 ਕੈਲ. 641.

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਕੈਲ. 533.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਆਰੀ ਬਨਾਮ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਸੰਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1), ਅਤੇ ਤਾਹਰ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ (2), ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਮੀਤ .ਸੋਨੀ (3) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 494 ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ। ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ (4) ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਹੰਮਦਵਾਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਪਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ, ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਰਟ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇਨ ਰੀ ਮਿਲਾਰਡ, ਆਦਿ (5) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਲਾਜ਼ਰ (6), ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮੂਲ ਈਸਾਈ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਈਸਾਈ ਪਤਨੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਲਵੇ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਆਰੀ ਬਨਾਮ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

- (1) 1929 ਲਾਹੌਰ 713।
- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 45 ਕੈਲ. 641.
- (3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1936 ਨਾਗਪੁਰ 13.
- (4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 4 ਬੋਮ. 330.
- (5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 10 ਮਦਰਾਸ 218.
- (6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 30 ਮਦਰਾਸ 550
- (7) (1938) 1 ਸਾਰੇ. ਈ.ਐਲ.ਆਰ. 301.

ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਵਿਆਹੁਤਾਪੁਣੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਆਰ. ਬਨਾਮ ਰੋਬਿਨਸਨ (7) ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਿਆ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬੇਲੋੜੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਸਤੰਬਰ, 1937 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਕੇਵਲ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਧਿਰ 21 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਥੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸ਼ਰਤ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਆਹੁਤਾਪੁਣੇ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ: -

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕੇਸ ਆਰ. ਬਨਾਮ ਐਲਨ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਪੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜੱਜਾਂ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਕਾਰਡਰ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ:

ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਕਬਰਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰਾਊਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਗਾਈਡ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਪੰਨਾ 375 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਸ਼ੈਲ ਮੈਰੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਰਸਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਆਰ. ਵੀ. ਬ੍ਰਾਊਨ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਡੇਨਮੈਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ। (2) .

(1) (1872) ਐਲ.ਆਰ. ਆਈ.ਸੀ.ਸੀ.ਆਰ. 367

(2) (1843) 1 ਕਾਰ. & ਆਰ.. 144.

“ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਸਮ ਦੁਆਰਾ ਲੰਘਣਾ ਜੋ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾਪਣੇ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕੀ, ਇਸ ਲਈ, ਦੋ ਕੈਦੀਆਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਰਜਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰ. ਵਿ. ਐਲਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਾਅ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜੋ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲ-ਜੋਲ, ਧਰਮ, ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਕਸ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 494 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੇ ਘਟੀਆ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾ ਤਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਮੀਕਰਨ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਤਨੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਕ-ਵਿਆਹ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਗਾਨੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਸ ਉਸ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਰੱਖਣੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਾਂਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 19 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

VOL. X IV -(1)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 162
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਆਰੀ ਬਨਾਮ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਦੇਵ ਨਾਥ ਸੂਰੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੂਰੀ,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1957 ਦਾ ਈ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 57-ਡੀ

26 ਅਗਸਤ 1960

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ (1951 ਦਾ ਐਲ ਐਕਸ ਐਕਸ) ਸੈਕਸ਼ਨ 2(6)(ਸੀ) ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ